

УНИВЕРСИТЕТСКИ ЦЕНТЪР ЗА РОМСКА КУЛТУРА И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Едно училище за всички

През пролетта на 2007 г. Университетски център за ромска култура и интеркултурно образование проведе обучение на учители, работещи с ромски деца в рамките на десегрегационни проекти в различни градове на страната и на медиатори, подпомагащи процеса на интегрирането на деца - ромчета в училища, разположени извън кварталите, където те живеят. Цел на това обучение бе не само обогатяването на учителите и медиаторите с познания, които биха им помогнали да усъвършенстват своята работа, а и обмяна на опит, открояване на положителни постижения и диагностициране на основни затруднения, както и търсене на пътища за тяхното преодоляване.

Активността на учителите и на медиаторите бе изключително висока. Те не просто участваха в обучението като усвояващи съответния учебен материал, а в процеса на дискусиите търсеха заедно възможности за подобряване на своята педагогическа работа. Изключително важно за нас като преподаватели бе те да осмислят преподаването през призмата на своя опит, да го интерпретират от гледна точка на изискванията на образователната политика, педагогиката, интеркултурното образование и възпитание.

Резултатите, с които вие ще имате възможност да се запознаете чрез написаните от тях текстове, могат само да ни развълнуват, защото те показват така нужното за всяко едно дете, независимо от етническия му произход, отношение на приемане, съпричастност, готовност за помощ и съдействие, което е в основата на успешността на интеграционния процес, залог за успешността на идеята за "едно училище за всички".

Суйка ЧАВДАРОВА

Плашат ли кърносаните ръце

Преди няколко години, в средата на учебната година, във втора възрастова група, съставена изцяло от деца от български етнос, беше прието дете от ромски произход. Момиченцето не знаеше български изобщо и беше изключително недружелюбно настроено към средата на детската градина. За щастие колегата ми като дете беше живяла с родителите си /учителско семейство/ в Кърджалийско и познаваше доста добре езика и традициите на турския етнос. С много търпение от страна на двете учителки и лелята и деликатната намеса на колегата ми в езиково отношение, след време детето започна да се приобщава към режима в детската градина. Все още обаче то изпитваше недоверие към останалите деца, а и те към него. Единствено момиченце в рода, то се радваше от страна на близките си на изключително внимание, беше толерирано във всичко въпреки. Близките бяха доста безкритични към детето и то се беше превърнало в малък тиранин. В групата детето се надяваше на същото отношение - нещо, което не беше нито възможно, нито желателно. Бавно, но категорично и в сътрудничество със семейството, детето започна да усвоява приемливи норми на междуличностни контакти. Разбра, че е по-добре да поддържа положителни взаимоотношения, отколкото отрицателни. Просто беше по-приятно /нейна формулировка/. Децата, които доскоро я отбягваха, започнаха да играят с нея. Натрупаният се запас от думи в речника ѝ пък ѝ даваше възмож-

ност да говори с децата и да я разбираат. Случи се обаче така, че един понеделник тя се оказа в много лошо настроение. Не разбрахме веднага причината за събудилата се у нея враждебност. Проявяваше агресия към децата без причина, разваляше започнатите от тях игри. Изолирах я, разгледахме заедно любимата ѝ книжка, поговорихме си и забелязах, че дланите ѝ са кърносани. От разговора ни разбрах, че в семейството им е имало сватба през почивните дни. Споделих с колегата си моите наблюдения от сутринта и я попитах дали тези празнични дни може да са причина за лошото настроение. Не намерихме убедително обяснение чрез познанията ѝ върху традициите за негативните прояви на детето. Решихме да потърсим съдействие в семейството и скоро всичко стана ясно. Децата от групата отказвали да се хванат за ръка с нея заради вида на дланите ѝ. Смятали че ръцете ѝ са мръсни и ще се нацапат и те. Това се е повторило няколко пъти през този ден, но е убедило от вниманието ни. Вечерта момиченцето споделило този факт в къщи и така разбрахме ние - чрез родителите. Решихме проблема много бързо. Организирахме специална ситуация, посветена на сватбата. Събрахме снимки от сватбите в семействата на деца от групата, взехме снимки и от ромската сватба. На групата беше дадена възможност да сподели свои впечатления от различни сватбени традиции и церемонии. Демонстрирайки снимките от ромската сватба, на децата беше

разказано за обичая да се кърносват ръцете на булката и нейните близки, жени и момиченца. Пока-

да разруши или поне да обтегне доскоро позитивни контакти. Ценностите на ромската общ-

захме ръцете на детето, обяснихме че боята е вече измита и не "цапа", че това се прави, за да изглежда момичето по-красиво, а то разказа с наша помощ за сватбата и за пищните рокли на булката. Този казус изниква веднага в съзнанието ми, когато стане дума за интеркултурна компетентност. Как, вече установени успешни междуличностни контакти с представители на друг етнос, могат да бъдат нарушени, а взаимодействието помежду им да стане неприемливо и за двете страни. Непознанието от страна на децата /а често и на възрастните/ на т. нар. КУЛТУРА 2 на представители на друг етнос може

ност се оказаха непознати и дори непонятни за тези деца. Те се страхуваха от вида на кърносаните ръце и се опасяваха, че ще се изцапат. Даването на знания за обичаите на ромите и съпоставянето им с познатите ни традиции, направиха възможно оцелелите ръце да не изглеждат така странни. Демонстрирането от страна на възрастните на разбиране, докосването от наша страна при всеки възможен случай на ръцете на детето, успокоих останалите. Те "попибиха" знанията и нашето отношение, с което проблемът беше разрешен.

МАРИЯ ПЕТРОВА
ЦДГ "НАТАЛИЯ"
г. Пловдив

Дебат за потребностите на учителя, работещ с ромски деца

Заклучителна конференция ще проведе на 13 и 14 декември в София в хотел "София" сдружение "Минерва 3000".

Организацията ще отчете своята работа, както и усилията на четирите целеви общини - Пещера, Троян, Велико Търново и Варна, в които се реализира съвместния проект "От политиката към практиката: Включване на ромското малцинство на местно равнище чрез обучително, административно и информационно въздействие върху общността". Поканени са представители на МОН, на СУ "Св.Климент Охридски", на местната власт от партньорските общини, учители, директори на училища.

Ще бъдат дискутирани потребностите на учителите в тези общини с оглед работата им с ромските деца.

Проектът се финансира от Ромски образователен фонд, Буганеша. РИЦ/РИС

Тези дни и в Пиргон е слънчево. А щом е топло - то се знае: колелото, топката и навън

Директори и медиатори ще слушат лекции по ромска история и култура

Вторият модул на обучението на медиаторите (помощници на учителите), ще съвпадне с курса по СДК за директори и зам.-директори на училища, както и за експерти по образованието от общинска администрация и от РИО. Курсът се организира от Университетски център

за ромска култура и интеркултурно образование към СУ "Св.Климент Охридски" и ще се проведе от 11 до 15 декември във Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ.

Проектът се финансира от Ромски образователен фонд, Буганеша. РИЦ/РИС